

Želimir Škarec

UZROCI REALIZACIJE PLANA *BILOGORA*

U nedjelju, 8. rujna 1991. u 20 sati održana je sjednica u Glavnom stožeru Hrvatske vojske kojom je predsjedao dr. Franjo Tuđman, vrhovni zapovjednik Hrvatske vojske, s dijelom predstavnika članova Vlade Republike Hrvatske. Vrhovnik je izdao zapovijedi izravno svakom pripadniku Glavnog stožera. Pukovnik Želimir Škarec dobio je zadaću da zauzme vojarne i posebno vojna skladišta u široj okolici Zagreba. U prvi plan stavljen je Varaždin, a nakon toga bilo je potrebno, sukladno mogućnostima, planirati Bjelovar, Koprivnicu i druge garnizone JNA u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske preko Sekretarijata za narodnu obranu (SNO) 14. rujna 1991. zapovjedila je svim kriznim štabovima da izvrše potpunu blokadu vojarni i ukinu pružanje komunalnih usluga isključenjem električne energije, vode i telefona te opskrbu prehrambenim i drugim namirnicama. Ta odluka umnogome je pogodovala pripremi i izvođenju napadnih aktivnosti za vojne objekte, posebno odvojena skladišta. Blokadam vojarni djelomično, a ponegdje i potpuno, spriječen je izlazak i aktivno manevarsko djelovanje na širem prostoru izvan mjesta lociranja oružanih snaga Jugoslavenske narodne armije.

Ofenzivno djelovanje snaga Jugoslavenske narodne armije u sprezi sa srbočetničkim formacijama na istočnom, centralnom i južnom djelu hrvatskog ratišta početkom rujna 1991. godine uvjetovalo je angažiranje jačih vojnih snaga Hrvatske vojske i pružanje odlučnijeg otpora agresoru. Hrvatska vojska (Zbor narodne garde) u fazi razvoja i nedovoljno vojno opremljena nije bila u stanju pružiti jači otpor postojećim i novonadirućim snagama na hrvatski prostor. Zahvaljujući izrazito odlučnoj snazi, vještini i lukavstvu, počeli su se osvajati ili predavati manji vojni objekti, posebno na južnom i sjeverozapadnom hrvatskom ratištu. Ubrzano se počela mijenjati situacija na sjeverozapadnom ratištu predajom 32. korpusa Jugoslavenske narodne armije osim 265. mehanizirane brigade (mbr) stacionirane u Bjelovaru i 73. motorizirane brigade (mtbr) sa sjedištem u Koprivnici. Vojno-političke okolnosti uzrokovale su predaju dijela snaga Varaždinskoga korpusa, a ostale postrojbe Jugoslavenske narodne armije u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske stavljaju se u nepovoljan operativno-taktički položaj i prisiljavaju se na brzu i neplansku dislokaciju ili predaju.

Za osvajanje dijela hrvatskog prostora do crte Virovitica – Karlovac – Karlobag, Jugoslavenska narodna armija angažira glavne snage dolinom rijeke Save i Drave u

suradnji sa snagama iz postojećih garnizona i osloncem na pobunjeno srpsko stanovništvo. U istočnoj Slavoniji zaustavljeno je napredovanje Novosadskog korpusa. Banjalučki korpus prodire do Okučana i podržava napad u smjeru Zagreba dolinom Save i na potezu Okučani – Pakrac – Daruvar s namjerom da presijeku zapadnu Slavoniju i pripoje istočni dii Hrvatske Srpskoj Krajini.

Bjelovarska brigada 13. kolovoza 1991. iz svog sastava šalje postrojbu ekvivalenta satnije u 5. banjalučki korpus.

Zapovjednik 265. mehanizirane brigade 28. rujna 1991. prima sljedeću zapovijed:

„Komanda pete vojne oblasti
strogo pov. Br 09/75-362
28. 09. 1991. godine
na ličnost komandanta (ns) hitno uručiti odmah
Naređujem:

7.265. mbr/32. k sa komandom 73. mtbr, produžava sa upornom odbranom kasarni u garnizonu Bjelovar i Koprivnica, vrši pripreme, što pre izvlači snage iz garnizona Koprivnica i spajaju se sa snagama u Bjelovaru. U daljnjem, vrši proboj pravcem: Bjelovar-Grubišno Polje-Daruvar, spaja se sa snagama koje dospijevaju iz dubine i ulaze u njihov sastav.

Komandant
General-pukovnik
Života Avramović“

Takva zapovijed komandanta Pete vojne oblasti nije poznata, ali se prosudbom vojne situacije nakon predaje snaga u Varaždinu i prodorom Banjalučkog korpusa u Glavnom stožeru Hrvatske vojske donosi plan *Bilogora*.

Plan *Bilogora* sadrži taktičke segmente operacije, no po sadržaju se transformira u operativno značenje. Cilj operacije bio je stvoriti operativnu osnovicu na prostoru sjeverozapadne Hrvatske i zapadne Slavonije za povoljno izvođenje borbenih djelovanja.

Zadatci:

- a) osloboditi garnizon u Bjelovaru i Koprivnici od okupacijskih snaga Jugoslavenske narodne armije,
- b) spriječiti spajanje snaga 265. mehanizirane brigade/32 K i 73. motorizirane brigade sa snagama Banjalučkog korpusa,
- c) spriječiti presijecanje puta Koprivnica – Virovitica i Đurđevac – Bjelovar,
- d) omogućiti sigurno prometovanje prometnicama Koprivnica – Virovitica i Đurđevac – Bjelovar,

- e) spriječiti daljnju eskalaciju pobunjenih srbočetničkih snaga,
- f) stvoriti povoljne uvjete za daljnju mobilizaciju i proširenje ratne proizvodnje,
- g) podići moral stanovništva i ojačati uvjerenje naroda o snazi Hrvatske vojske i policije,
- h) popuniti svoje snage zarobljenim borbenim materijalno-tehničkim sredstvima i opremom.

Snage:

- a) dio snaga Druge operativne zone Varaždin: Krizni Štab Teritorijalne obrane Bjelovar sa svim raspoloživim snagama, Krizni Štab Teritorijalne obrane Koprivnica sa svim raspoloživim snagama, Krizni Štab Teritorijalne obrane Varaždin, bitnica MB-120 mm i 82 mm, Krizni Štab Teritorijalne obrane Novi Marof, jedna pješačka bojna, Krizni Štab Teritorijalne obrane Vrbovec, pješački vod, postrojbe posebne namjene Policijske uprave Bjelovarsko-bilogorske županije (MUP) u Bjelovaru,
- b) Zaštitni bataljun Glavnog stožera Hrvatske vojske, jedna pješačka satnija,
- c) protuzračna obrana, Štab teritorijalne obrane Sisak, dva odjeljenja S2M.

Tijekom izvođenja borbenog djelovanja naknadno je angažiran dio snaga Ministarstva unutarnjih poslova iz Bjelovara oko jedne satnije.

Vrijeme: 29. rujna – 2. listopada 1991.:

1. etapa 29. – 30. rujna 1991., zauzimanje garnizona u Bjelovaru;
2. etapa 30. rujna – 2. listopada 1991., zauzimanje garnizona u Koprivnici.

Tajnost: Sa svakim subjektom u napadu potrebno je činiti odvojeno posebne pripreme do neposrednog izvršenja zadatka. Dovođenje na polazne položaje u tajnosti, samostalno, odvojeno iz raznih smjerova.

Pripreme za izvođenje plana *Bilogora* bile su temeljite, sveobuhvatne i pravodobne (tablica 1, 2). Odmah nakon predaje 32. korpusa Jugoslavenske narodne armije u Glavnom stožeru Hrvatske vojske izvedena je prosudba vojno-političke situacije u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i zapadnoj Slavoniji, ugroženost putova, oslabljenost slobodnih snaga ostatka 32. korpusa (Bjelovar i Koprivnica) i prijetnje snaga Jugoslavenske narodne armije Zagrebu i Virovitici.

Na temelju postavljenih hipoteza u Glavnom stožeru Hrvatske vojske obavljene su prosudbe i doneseni su zaključci za napad na vojne objekte Jugoslavenske narodne armije u Bjelovaru i Koprivnici. Primarno je bilo vođenje pregovora s komandama postrojbi Jugoslavenske narodne armije preko lokalnih kriznih štabova te iniciranje mirne predaje vojnih snaga. Ako pregovori ne uspiju, napadom se trebaju realizirati postavljene zadaće.

Tablica 1. Pregled odnosa snaga za izvođenje 1. etape plana *Bilogora*

Red. br.	Snage – sredstva	Snage JNA	Hrvatska vojska	Odnos snaga
1.	Ljudi	460	913	1 : 1,98
2.	Tenkovi	29	3	7 : 1
3.	Oklopni transporter	60	3	20 : 1
4.	Top 130 mm	-	1	0 : 1
5.	Samohodni top 122 mm	12	-	12 : 0
6.	Samohodno oruđe	12	-	12 : 0
7.	Samohodni PZT 57/2	8	-	8 : 0
8.	VBR – 128 mm	3	-	3 : 0
9.	MB – 120 mm	6	1	1,5 : 1
10.	MB – 82 mm	3	6	1 : 2
11.	Mitraljez	3	3	1 : 1
12.	Sredstva za blisku protuo- klopnu borbu	60	20	3 : 1
13.	POT T – 12 – 100 mm	-	5	0 : 5
14.	Bst – 82 mm	-	3	0 : 3
15.	Top B-1 – 76 mm	-	6	0 : 6
16.	PAT 20/1	-	2	0 : 2
17.	POLO 9K11	?	3	0 : 3
18.	Lunser S-2M	?	6	0 : 6

Planom *Bilogora* trebalo je spriječiti izlazak 265. mehanizirane brigade iz vojarne i spajanje s Banjalučkim korpusom presijecanjem poteza Bjelovar – Đurđevac – Virovitica te spajanje 253. motorizirane brigade iz Koprivnice s 265. mehaniziranom brigadom iz Bjelovara.

Pripreme za realizaciju plana *Bilogora* počele su i prije nego što je izdana zapovijed. Neposrednim pripremama rukovodio je pukovnik Želimir Škarec.

– 24. rujna 1991. upoznavanje sa situacijom u Bjelovaru. Priprema je rukovodio zapovjednik Regionalnog štaba major Stjepan Budinski.

– 25. rujna 1991. upoznavanje sa situacijom u Koprivnici, djelomične pripreme za napad izvodio je Krizni štab Koprivnica.

– 26. – 28. rujna izvode se pripreme u Varaždinu i Novom Marofu pod nadzorom pukovnika Želimira Škareca. U isto vrijeme u Zagrebu zapovjednik Ivan Grbavac izvodi pripreme sa zaštitnom bojnom Glavnog stožera Hrvatske vojske.

– 27. rujna 1991. izdana je zapovijed za plan *Bilogora*. Temeljni uzroci realizacije plana *Bilogora*:

Tablica 2. Pregled angažiranja postrojbi Hrvatske vojske za izvođenje 1. etape plana *Bilogora*

NAZIV OBJEKTA	Snage JNA	Hrvatska vojska							UKUPNO
		ZNG Bjelovar	TO Bjelovar	PU Bjelovar	Pješadijski bataljun Novi Marof	Minobacačka bitnica 120; 82 mm Varaždin	Satnija zaštitne bojne GSHV	Pješачki vod Vrbovec	
Vojarna B. Adžija	349	100	100	120	300	45	58	30	753
Skladište Bedenik	18	-	20	-	-	-	-	-	20
Skladište Sajmište	27	-	50	-	-	-	-	-	50
Stara komanda	34	-	40	-	-	-	-	-	40
c. Vojin-Končareva ul.	32	-	50	-	-	-	-	-	50
SVEGA	460	100	260	120	300	45	58	30	913

– Realizacija plana *Bilogora* izvedena je na razini Glavnog stožera Hrvatske vojske i istodobno su se izvodile pripreme s kriznim štabovima Bjelovar i Koprivnica.

– Na pravodobnu pripremu utjecala je djelomična predaja 32. korpusa Jugoslavenske narodne armije i aktivnosti Banjalučkog korpusa u sprezi sa srbočetničkim i paravojnim formacijama.

– Temeljne pripreme izvedene su u Bjelovaru sa svim raspoloživim snagama, potpuno je izvršena blokada svih vojarni u garnizonu, te su se bili konstantni pregovori sa zapovjedništvom 265. mehanizirane brigade o mirnoj predaji snaga Jugoslavenske narodne armije, ali bezuspješno.

– Postojanje mogućnosti za spajanje 265. mehanizirane brigade iz Bjelovara s 253. motoriziranom brigadom iz Koprivnice.

– Konstantna prijetnja za presijecanje putnih smjerova Koprivnica – Virovitica i Bjelovar – Đurđevac te daljnjim izbijanjem na crtu Virovitica – Sisak i južnije Karlovac – Karlobag.

– Intenzivirana pobuna Srba posebno na Bilogori i stvaranje paravojnih srbočetničkih formacija u zapadnoj Slavoniji.

– Visok moral hrvatskih vojnih postrojbi i općedruštveni moral za anuliranje dominantnosti snaga Jugoslavenske narodne armije na hrvatskom prostoru.

– Vrlo nizak moral vojnika Jugoslavenske narodne armije u vojarnama.

– Grad Bjelovar sa svojom okolicom bitno je vojno-političko, gospodarstveno, povijesno, kulturno i demografsko središte s bogatom kulturnom i povijesnom tradicijom hrvatskog i europskog značenja čijim bi se oslobađanjem zaštitili vitalni gospodarstveni objekti od daljnjeg razaranja, stvorili uvjeti za širu organiziranu ratnu proizvodnju, zaštitili kulturno-povijesni spomenici i omogućilo stvaranje svježih postrojbi za potrebe Hrvatske vojske.

– Zauzimanjem vojnih skladišta Jugoslavenske narodne armije Hrvatska vojska raspolagala bi znatnom količinom borbene tehnike, oružja, oruđa, streljiva i drugog vojnog materijala potrebnog za organizaciju novih i popunu postojećih postrojbi Hrvatske vojske.

– Stvaranje veće slobodne operativne osnovice na prostoru zapadne Slavonije i sjeverozapadnog dijela Hrvatske imalo bi golemo značenje za stanovništvo, Hrvatsku vojsku i pripadnike Ministarstva unutarnjih poslova. Stvorilo bi se još jače povjerenje u organiziranost, snagu i spremnost Hrvatske vojske i snaga Ministarstva unutarnjih poslova za borbeno djelovanje na širem prostoru Hrvatske.

Tablica 3. Pregled angažiranja postrojbi Hrvatske vojske za izvođenje 2. etape plana Bilogora
 (izraženo u broju ljudi)

NAZIV OBJEKTA	Snage JNA	Hrvatska vojska						UKUPNO
		ZNG Koprivnica	TO Koprivnica	Narodna zaštita Koprivnica	Pješački bataljun Novi Marof	Minobacačka bitnica Varaždin	Satnija zaštitne bojne GSHV	
Vojarna J. Vlahović	150	100	-	50	295	41	53	539
Skladište Crna Gora	28	-	50	-	-	-	-	50
SVEGA	178	100	50	50	295	41	53	589

Objašnjenje točke 5. iz zapovijedi Glavnog stožera Hrvatske vojske

„... 5. u pripremi realizacije plana sa odstojanja tajno izvršiti likvidaciju krajnje ekstremnih ličnosti koji su u stanju da svojim nepromišljenim postupcima nanesu masovne gubitke pučanstva i ogromne materijalne štete.“

Prilikom upoznavanja sa situacijom u Bjelovaru 25. rujna 1991. u štabu Teritorijalne obrane Bjelovar upoznat sam s informacijom da je zapovjednik skladišta *Bedenik* major Marijan Tepić minirao skladište eksplozivom i električnom napravom za paljenje mina. Ključ za paljenje stalno se nalazio uz majora Tepića, koji nije izlazio iz skladišta, a vrata su se otvarala samo kad mu je vojnik donosio hranu. Na prijedlog jednog od pripadnika štaba Teritorijalne obrane Bjelovar da skupina 2 – 3 lovca, odličnih strijelaca, stalno motri skladište i nastoji likvidirati nositelja ključa za pa-

ljenje mina. Taj događaj smatrao se ekstremnim i izdana je zapovijed za likvidaciju ekstremnih ličnosti. Lovci u svojoj nakani nisu uspjeli, skladište je dignuto u zrak 29. rujna 1991. u 10,43 h.

Skladište JNA *Crna Gora* u Koprivnici bilo je na isti način kao i u Bjelovaru pripremljeno za miniranje (tablica 3).

Uslijed predaje snaga Jugoslavenske narodne armije u Koprivnici skladišta su ostala čitava.

Operativni dnevnik (dodatak) vodio je na zapovjednom mjestu štaba *Bilogora* operativni organ Zapovjedništva zapadne Slavonije gospodin Branko Ljubičić. Dnevnik je vođen za vrijeme izvođenja borbenog djelovanja, pa zbog toga ima tiskarskih pogrešaka, ali je originalni dokument.

„Bjelovar, 29. 09. 1991.

OPERATIVNI DNEVNIK

- 6,35 *Preko glasnogovornika iz vozila ponuđeni su razgovori jer telefoni nisu radili. Oni nisu htjeli razgovarati.*
- 7,25 *Javljeno u Zagreb da su naše jedinice koje su bile u Bedeniku napadnute od snaga iz skladišta, koje su se najvjerojatnije htjele pribiti van kruga.*
- 7,26 *Provjera sa osmatračnih mjesta je li ima kakvih promjena. Uočeni su pokreti tenkova kako formiraju kolonu. Pojedini tenkovi napuštaju dotadašnje položaje u kasarni i raspoređuju se za napad na Hrgovljane.*
- 7,29 *Dat je znak sirenom za upozorenje građanima da se sklone u skloništa. Čuje se sporadična pucnjava iz kasarne na naše obezbjeđenje na blokadu kasarne.*
- 7,34 *Obaviješten je Zagreb odakle smo dobili naređenje da otvorimo vatru od generala Stipetića.*
- 7,35 *Obavijestili smo jedinice da otvore vatru prvenstveno na oklopna sredstva.*
- 7,36 *Održava se stalna veza i sve ide po planu, osim veze sa Vrbovcem koju nemamo.*
- 7,37 *Naređena vatra po dubini i brža paljba iz svih oružja i oruđa.*
- 7,39 *Javljeno kriznom štabu Koprivnica da sve drži pod kontrolom na teritoriju Koprivnice.*
- 7,43 *Naređeno posadama da se pripreme za preuzimanje i izlaz tenkova koji su zarobljeni na sajmištu.*
- 7,45 *Naređeno grupama za blokadu tenkova da se pripreme za dejstvo i po potrebi dejstvuju.*
- 7,47 *Trpimo minobacačku vatru iz kasarne po našim snagama i po cijelom gradu.*
- 7,55 *Korekcija daljine naših bacača napravili smo pometniju u kasarni. I dalje poslije toga naši položaji trpe vatru iz svih oružja i snajperskih gnijezda pete kolone.*

- 8,00 *Javljeno ljudima da se pripreme na liniju za juriš.*
- 8,03 *Produžava se sa artiljerijskom pripremom za dejstavo.*
- 8,07 *Zatraženo je policijsko pojačanje za čišćenje kasarne na sajmištu koje je i dobijeno.*
- 8,08 *Objekat gdje su stacionirani plavci se je predao.*
- 8,12 *Naši bacači trpe snajpersku paljbu te je javljeno MUP-u da ide na čišćenje snajperskih gnijezda.*
- 8,36 *Predala se je zgrada stare komande.*
- 8,40 *Pripadnici zbora narodne garde dobili naređenje na čišćenje pete kolone na području grada.*
- 8,41 *Naređeno je strijelcima naših jedinica da pokušaju uništiti žive ciljeve na području kasarne.*
- 8,42 *Naređen dovoz municije za MB 120 mm na naše položaje zbog potrošenih rezervi.*
- 8,54 *Zapovjednici sa vojskom iz objekta sajmišta su se predali te su odveženi u MUP.*
- 9,00 *Naređeno BOV-ima da budu spremni za otvaranje vatre ako tenkovi krenu van kruga kasarne.*
- 9,19 *I dalje trpimo snajpersku vatru pete kolone.*
- 9,24 *Jedan pripadnik iz ZNG-a lakše ranjen u dijelu južno od kasarne, Pozvana prva pomoć – kola su na putu.*
- 9,27 *Ne može se uspostaviti veza sa Bedenikom te ne znamo što se tamo događa. Nastoji se svojim sredstvima uspostaviti veza.*
- 9,35 *Pukovnik Škarec predaje izvještaj zapovjedniku vrhovnog stožera generalu Tusu o stanju na području dejstava.*
- 9,49 *Snage MUP-a se pripremaju za čišćenje kasarne uz koordinaciju sa drugim snagama.*
- 9,50 *Prekinuta je vatra sa naše strane. Uspostavljena je veza sa Bedenikom. Iz kasarne se otvara vatra iz svih oružja. Naređeno je svim našim snagama da idu u zaklon.*
- 10,00 *Naređeno je što hitnije izoliranje tehnike iz kruga sajmišta uz maksimalno obijezbjeđenje.*
- 10,09 *Tuku minobacačima po gradu i zgradama MUP-a te oko crkve u centru grada. Osmatrači ne mogu uočiti mjesta tih minobacača.*
- 10,25 *Gađaju objekte škole i zgradu ZNG.*
- 10,35 *Tenkovi su krenuli van kasarne prema novom groblju.*
- 10,40 *Kontinuirano se kasarna poziva na predaju. Postoje problemi zastoja i municije za T-12 i MB 120 mm. Očekujemo dovoz iste.*
- 10,42 *Trpimo i dalje minobacačku vatru po cijelom području grada.*
- 10,44 *Uspostavljena veza sa BOV-ima koji osmatraju teren te im je naređeno da kad uoče ciljeve (tenkove) otvore vatru.*

- 10,46 *Trpimo minobacačku vatru na mjestu komande.*
- 10,48 *Skladište municije u Bedeniku je dignuto u zrak. Nemamo nikakvih podataka.*
- 10,50 *Izdato je naređenje da se jedinice pripreme za upad u kasarnu sa predviđenim snagama.*
- 10,52 *Dojava da se tuče Rovišće.*
- 10,54 *Naređeno je da se tuče bacačima u krug kasarne.*
- 10,55 *Jedinice su pripremljene za upad u krug kasarne.*
- 11,00 *Javljeno je u Zagreb da krenu ekipe za oklopna borbena vozila prema prijašnjem dogovoru.*
- 11,26 *Naređeno je snagama da krenu u kasarnu.*
- 11,26 *Naređena je provjera stanja u Hrgovljanima i Bedeniku.*
- 11,34 *Stigla je tražena municija.*
- 11,38 *Tenkovi su krenuli sa logora (sajmišta) sa našim posadama.*
- 11,40 *I dalje trpimo jake paljbe iz svih oružja iz kasarne po svim područjima.*
- 11,55 *Traži se uspostava veze sa jedinicama MUP-a koje su krenule u čišćenje kasarne.*
- 12,00 *Naređeno je da se dovede čovjek iz MUP-a za održavanje veze s njima.*
- 12,14 *Dovežena je municija za minobacače 120 mm.*
- 12,15 *Na poziv vrhovnog stožera generala Stipetića uspostavljena je veza te su prenijete sve informacije o događanjima na području Bjelovara. Naredio je general Stipetić da se prekine vatra sa naše strane i što smo mi odmah i učinili.*
- 12,45 *Održava se veza sa generalom Stipetićem te ga izvještavamo da smo mi na njegovu naređenje prekinuli vatru. Međutim i dalje trpimo vatru iz svih oružja iz kruga kasarne po našim snagama i objektima u svim dijelovima grada. Prenesli smo komandantu Kovačeviću naređenje generala Rašete da prekine vatru ali oni nisu htjeli poslušati. Pogođeni su mnogi kulturno-znameniti objekti na području grada. Tako je pogođena i crkva u centru grada gdje ima troje mrtvih i ranjenih.*
- 12,50 *Pozvana je prva pomoć da pritekne u pomoć ranjenika.*
- 14,35 *Upozoren je operativni centar glavnog stožera da trpimo jaku vatru iz tenkova, minobacača i svih dr. oružja. Svima zapovjednicima je još jedanput prenijeto naređenje da u nikom slučaju ne otvaraju vatru po neprijatelju. Zapovjednici su izvijestili da od 12,45 ne otvaraju vatru.*
- 14,56 *I dalje tuku sa svim sredstvima po našim snagama u gradu dok se mi i dalje držimo datog naređenja o neotvaranju vatre. Tenkovi izlaze na ulicu i otvaraju vatru nekontrolirano po svim snagama i objektima. U stalnoj smo vezi sa stožerom i provodimo njihova naređenja.*
- 15,00 *Održavao kontinuirano vezu s malim prekidima sa zapovjedništvom vrhovnog stožera generalom Stipetićem.*

- 15,05 *I dalje trpimo jaku vatru iz svih oružja iz kruga kasarne. Javljeno nam je da imamo ranjenih tri do četiri gardista. Velike probleme nam zadaje snajperska vatra iz svih dijelova našeg područja.*
- 15,24 *Načelnik glavnog stožera naredio da sve što izađe van kruga kasarne moramo uništiti.*
- 15,29 *Provi neprijateljski tenk je uništen van kruga kasarne.*
- 15,54 *Uhvaćena je veza između komandanta Kovačevića i Rašete od kojeg je tražio podršku avijacije da bi se mogao probiti s tenkovima iz kruga kasarne.*
- 17,06 *Tenkovi uz područje gradskog novog groblja izlaze van te je naredeno BOV-ima da budu spremni da ih dočekaju.*
- 17,12 *Uspostavljena je veza sa dežurnim operativnog centra glavnog štaba stožera te mu je podnijet izvještaj o izlasku tenkova iz kruga kasarne. Pokušava se uspostaviti veza sa Rašetom da bi postupio po dogovoru. Mi i dalje ne otvaramo vatru na krug kasarne.*
- 17,25 *Tenkovi se probijaju van kruga kasarne prema gradu i nekontrolirano ruše sve pred sobom.*
- 17,37 *Uspostavljena je veza sa operativnim centrom vrhovnog stožera u Zagrebu te su dobivene ponovne direktive da se ne puca u krug kasarne što mi ne radimo od 12,45. Oni i dalje pucaju iz svih oružja.*
- 17,50 *Javljeno nam je da možemo očekivati zračni napad te smo našim zapovjednicima prenijeli naređenja kako da postupe u slučaju napada avijacije.*
- 18,25 *Komandant Kovačević je u uspostavljenoj vezi sa zapovjednikom Budinskim dao obećanja da će izvući sa ljudima i predati se bez ikakvih podlosti. U toku je sam čin predaje.*
- 18,30 *Prenijeto je naređenje glavnog stožera Hrvatske vojske da snage MUP-a preuzmu zarobljenike iz kasarne, a ZNG da preuzme obezbijedenje objekta i izvrši čišćenje istog.“*

*Operativni organi zapovjedništva Zap. Slavonije
Ljubičić Branko*

Literatura

- Šimić, Jure (1997.) *Bjelovar u Domovinskom ratu: Svjedoci vremena*. Bjelovar: Prosvjeta.
- Stipčić, Rudi (1996.) *Napokon smo krenuli*. Zagreb: Sveučilišna tiskara.
- Škarec, Želimir (1991.) *Osobne bilješke*.